

Številka: 018-062/2025-39

Datum: 27. 8. 2025

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Igorja Luzarja, kot predsednika senata, ter Marka Medveda in Sama Červeka, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Izgradnja hitre ceste od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug na 3. razvojni osi sever, sklop A - Velenje*«, na podlagi zahtevka za revizijo družbe Strabag, d.o.o., Dunajska cesta 155, Ljubljana, ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Potočnik, o.p., d.o.o., Slovenska cesta 54, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika DARS, d.d., Ulica XIV. divizije 4, Celje (v nadaljevanju: naročnik), dne 27. 8. 2025

odločila:

1. Zahtevke za revizijo se v delu, v katerem o njem še ni bilo odločeno s sklepom Državne revizijske komisije, št. 018-062/2025-24 z dne 7. 7. 2025, zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu je bilo dne 11. 7. 2024 objavljeno na portalu javnih naročil pod št. objave JN004894/2024-EUe16/01 in v Uradnem listu EU pod št. objave 415168-2024. Naročnik zadevno javno naročilo oddaja po omejenem postopku; rok za oddajo prijav pa je potekel dne 4. 9. 2024.

Naročnik je dne 7. 5. 2025 na portalu javnih naročil objavil Odločitev o priznanju sposobnosti, št. 313/2025-00121/2024, z dne 29. 4. 2025, s katero je priznal sposobnost za sodelovanje v drugi fazi postopka oddaje javnega naročila:

- skupini kandidatov JV Kolektor CPG, d.o.o., CGP, d.d., in Kolektor Koling, d.o.o. (v nadaljevanju: kandidat JV Kolektor),
- skupini kandidatov, v kateri poleg vlagatelja sodelujeta še STRABAG AG, Podružnica Ljubljana, in Pomgrad, d.d.,

- skupini kandidatov JV VOC Celje, d.o.o., in Hering d.d. (v nadaljevanju: kandidat JV VOC Celje),
- skupini kandidatov JV CP PTUJ, d.d., in EURO – ASFALT, d.o.o. (v nadaljevanju: kandidat JV CP Ptuj) in
- skupini kandidatov JV Özaltın İnşaat Ticaret ve Sanayi A.Ş., Turčija, Mapri Proasfalt, d.o.o., C&G, d.o.o., in Garnol, d.o.o. (v nadaljevanju: kandidat JV Özaltın).

Vlagatelj je z vlogo z dne 19. 5. 2025 vložil zahtevek za revizijo zoper naročnikovo odločitev o priznanju sposobnosti. Vlagatelj naročniku očita več kršitev v postopku oddaje javnega naročila.

1. Naročnik je kršil 35. člen Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3).
2. Naročnik je neutemeljeno priznal sposobnost za sodelovanje kandidatu JV Özaltın.
 - Kandidat JV Özaltın ni predložil obrazca »Podatki o podizvajalcu«, vključno z obrazcem »Soglasje in izjava« podizvajalca.
 - Referenca v zvezi z zahtevo, določeno v točki 3.2 d2) Navodil ponudniku za oddajo prijave za sodelovanje (v nadaljevanju: Navodila), ki so del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, je neustrezna, saj iz referenčnega potrdila ni razvidno, da se nanaša na gradnjo armiranobetonskega prednapetega premostitvenega objekta ali premostitvenega objekta sovpredne gradnje.
 - Kandidat JV Özaltın ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno, da gre za neprekinjeno dolžino predora, poleg tega ni jasno navedena površina prečnega prereza izkopa,
 - Kandidat JV Özaltın ne izpolnjuje zahteve, določene v točki 3.2 f2) Navodil, ker priglašena referenca nominiranemu strokovnjaku ne pripada, saj pripada kadru, ki je zaposlen pri družbi, ki je na referenčnem projektu izvajala dela v vlogi vodilnega partnerja in katere kadri so opravljali ključne vodilne funkcije (vključno z vodjo del oz. vodjo gradnje).
 - Kandidat JV Özaltın ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 f4) Navodil, ker iz referenčnega potrdila za referenco strokovnjaka za pokriti vklop ni razvidno, da gre za neprekinjeno dolžino predora, poleg tega ni jasno navedeno, da površina izkopa 130 m² predstavlja površino prečnega prereza izkopa.
 - V prijavi kandidata JV Özaltın kot vodilni partner nastopa subjekt Özaltın s sedežem v Turčiji. Naročnik je s tem, ko v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni vnaprej predvidel možnosti sodelovanja subjektov iz tretjih držav in ni vnaprej določil objektivnih pravil, ki bi odražala in naslavljala objektivne razlike med pravnim položajem subjektov iz tretjih držav in subjektov iz EU, nato pa subjektu iz Turčije s priznanjem sposobnosti omogočil »neomejeno« sodelovanje v tem postopku, kršil temeljna načela javnega naročanja in pravo EU. Iz sodbe Sodišča EU v zadevi C-652/22 izhaja, da subjekti iz tretjih držav ne spadajo na osebno področje direktiv EU o javnem naročanju, da nimajo avtomatične pravice sodelovanja v postopku in niso upravičeni do uveljavljanja ugodnosti, ki jih zakonodaja podeljuje ponudnikom iz EU. Čeprav iz sodb Sodišča EU izhaja, da ima naročnik določeno diskrecijsko pravico pri odločanju o morebitnem sodelovanju subjektov iz tretjih držav, pa je ključno, da je ta diskrecijska pravica izvršena v skladu s temeljnimi načeli javnega naročanja. Iz sodbe C-652/22 izhaja, da ima naročnik »breme«, da če se odloči, da dopusti sodelovanje subjektom iz tretjih držav, z vnaprej določenimi objektivnimi pravili naslovi objektivne razlike v pravnem položaju med subjekti iz tretjih držav in subjekti iz EU, saj bo naročnik le tako ravnal transparentno in zagotovil enakopravno ter konkurenčno obravnavo domačih ponudnikov in slednje zaščitil pred morebitnim neobjektivnim ravnanjem subjektov iz tretjih držav. Če naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ne določi objektivnih pravil, vezanih na obravnavo subjektov iz tretjih držav, naročnik naknadno tem subjektom ne more omogočiti sodelovanja. Naročnik v predmetni dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni predvidel možnosti sodelovanja subjektov iz tretjih držav, saj ni določil

objektivnih pravil obravnave domačih in tujih subjektov, zato po poteku roka za predložitev prijav ne sme dopusti sodelovanju v postopku subjektu iz tretje države. Z molkom jim je naročnik onemogočil sodelovanje, saj bi ti subjekti lahko sodelovali le, če bi bilo to izrecno dopuščeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, kar izhaja iz točke 47 sodbe Sodišča EU C-652/22.

3. Kandidat JV CP Ptuj ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno, da gre za neprekinjeno dolžino predora.
4. Kandidat JV Kolektor ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 f4) Navodil, ker iz referenčnega potrdila za referenco strokovnjaka za pokriti vklop ni razvidno, da gre za neprekinjeno dolžino predora, poleg tega ni razviden podatek o prečnem prerezu izkopnega profila, saj je naveden le podatek o prečnem prerezu predora.
5. Iz prijave kandidata JV VOC Celje ni jasno razvidno, pri kom sta zaposlena strokovnjak za premostitvene objekte in strokovnjak za pokriti vkop. Če strokovnjaka nista zaposlena pri enem izmed partnerjev, kandidat JV VOC Celje ne izpolnjuje pogojev za sodelovanje.

Na podlagi navedenega vlagatelj predlaga, da se mu dovoli vpogled v del dokumentacije, da se razveljavi odločitev o priznanju sposobnosti in da se mu povrnejo stroški pravnega varstva.

Do revizijskih navedb se je opredelil kandidat JV Kolektor z vlogo z dne 29. 5. 2025, kandidat JV VOC Celje z vlogo z dne 26. 5. 2025, kandidat JV CP Ptuj z vlogo z dne 27. 5. 2025 in kandidat JV Ōzaltin z vlogo z dne 27. 5. 2025. Vsi zavračajo revizijske navedbe kot neutemeljene.

Naročnik je z odločitvijo z dne 6. 6. 2025 zavrnil zahtevek za revizijo in zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

1. Navedbe o kršitvi pravice do vpogleda so neutemeljene.
2. Neutemeljene so revizijske navedbe, vezana na prijavo kandidata JV Ōzaltin.
 - Naročnik je že v odločitvi o priznanju sposobnosti pojasnil, da nepredložitev obrazca »Podatki o podizvajalcu« ocenjuje za ne bistveno pomanjkljivost, ker so zahtevani podatki razvidni iz drugih delov prijave.
 - Naročnik je že v izpodbijani odločitvi pojasnil, da je na podlagi dokumentacije iz drugega postopka javnega naročanja lahko zaključil, da so bili v okviru priglašene referenčnega projekta izvedeni (trije) armiranobetonski prednapeti objekti.
 - V gradbeni stroki je samoumevno, da »cev predora« predstavlja neprekinjen element predora, zato v referenčnem potrdilu, predloženim v zvezi z zahtevo točke 3.2 d1) Navodil, navedena dolžina predorskih cevi pomeni neprekinjeno dolžino te cevi. Umanjkanje besede »neprekinjena« v referenčnem potrdilu za referenco kandidata in referenco strokovnjaka je ne bistvena pomanjkljivost. Tudi iz Google Mapsa je razvidno, da predor ni prekinjen. Podatek o prečnem prerezu izkopnega predora profila je jasno razviden iz referenčnega potrdila za referenco strokovnjaka.
 - Kandidat JV Ōzaltin je v zvezi z nominiranim strokovnjakom za premostitvene objekte predložil potrjeno referenčno potrdilo, naročnik pa nima razloga, da bi dvomil v njegovo pravilnost oz. v resničnost dejstev, navedenih v njem. Vlagateljeve navedbe so pavšalne in na ravni ugibanj.
 - Naročnik se ne strinja z vlagateljevo interpretacijo sodbe Sodišča EU C-652/22 in opozarja še na sodbo Sodišča EU v zadevi C-266/22. Iz sodbe C-652/22 ne izhaja, da naročnik ne sme omogočiti sodelovanja subjektom iz tretjih držav. Na naročniku je presoja, ali je treba subjektom iz tretjih držav dovoliti sodelovanje, in če se naročnik odloči, da dovoli sodelovanje, ali je treba določiti prilagoditev rezultatov glede na primerjavo med ponudbami, ki so jih predložili ti subjekti, in ponudbami drugih subjektov. Naročnik je že v razpisni fazi presodil, da subjektom iz tretjih držav omogoči sodelovanje, zato jih v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni izrecno omenjal. Obstoječa dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila omogoča sodelovanje subjektom iz tretjih držav, zato je njihovo sodelovanje v postopku dopustno. Naročnik ima diskrecijsko

pravico tudi v delu, ki se nanaša na določitev pravil glede različne obravnave subjektov iz EU in subjektov iz tretjih držav.

3. Umanjkanje podatka o neprekinjeni dolžini predora v referenčnem potrdilu, predloženem v prijavi kandidata JV CP Ptuj, je nebitvena pomanjkljivost, saj upošteva, da »cev predora« predstavlja neprekinjen element predora, gre navedbo dolžine cevi v omenjenem referenčnem potrdilu razumeti kot neprekinjeno dolžino te cevi.
4. Kandidat JV Kolektor je v drugem postopku javnega naročanja predložil referenčno potrdilo, iz katerega so razvidni vsi zahtevani podatki. Poleg tega umanjkanje navedbe »neprekinjena« dolžina v referenčnem potrdilu predstavlja nebitveno pomanjkljivost, saj je lahko naročnik ta podatek pridobil na podlagi drugih podatkov v prijavi in ob upoštevanju, da »cev predora« predstavlja neprekinjen element predora. Podatek o prečnem prerezu izkopskega profila je razviden iz predloženega referenčnega potrdila.
5. Kandidat JV VOC Celje je kadrovske zmogljivosti pokril z lastnimi kadri. Zapis tega kandidata v Seznamu strokovnjakov kvečjemu predstavlja nebitveno oz. očitno napako, ki jo lahko naročnik spregleda.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 6. 6. 2025 odstopil dokumentacijo v postopku oddaje predmetnega javnega naročila in pripadajočo dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Vlagatelj v vlogi z dne 11. 6. 2025, s katero se je opredelil do naročnikovih navedb, vztraja pri revizijskih navedbah. Vlagatelj navaja, da je za odprtje trga subjektom iz tretjih držav potrebno aktivno, zavestno in vnaprejšnje delovanje naročnika. Sodišče EU naročnikom nalaga dvostopenjski proces. Najprej mora naročnik sprejeti temeljno (strateško) odločitev o odprtju trga in sicer, ali se dopusti sodelovanje subjektom iz tretjih držav. Naročnikova diskrecija glede dopustitve sodelovanja subjektov iz tretjih držav se izčrpa s to notranjo (miselno) odločitvijo. V drugi fazi, če se naročnik odloči, da dopusti sodelovanje, mora to odločitev jasno predstaviti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Subjekti iz tretjih držav nimajo avtomatične pravice sodelovanja v postopku javnega naročanja, njihovo sodelovanje predstavlja izjemo, ki jo je treba ozko razlagati. Če izjema ni izrecno predvidena v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je krog subjektov, ki upravičeno sodelujejo, ostal omenjen na subjekte iz EU. Naročnikovo ravnanje, ko naknadno nezakonito dopusti sodelovanje subjektom iz tretjih držav, vodi v diskriminacijo subjektov iz EU. Tudi napotek Sodišča EU, da naročnik »presodi, ali je treba določiti prilagoditve« gre razumeti kot obveznost naročnika, da takšna merila določi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Mehanizem prilagoditve rezultatov je namreč določen kot nujen korektiv za preprečevanje nelojalne konkurence in diskriminacije subjektov iz EU napram subjektom iz tretjih držav. Takšna razlaga je tudi skladna s temeljnim načelom učinkovite uporabe prava EU. Naročnikova diskrecija se ne razteza na vprašanje, ali bo preprečil diskriminacijo, temveč zgolj na vprašanje, kako jo bo preprečil.

Vlagatelj v vlogi z dne 23. 6. 2025, s katero se je opredelil do vlog kandidatov s priznano sposobnostjo (slednje je vlagatelju v vednost in morebitno opredelitev posredovala Državna revizijska komisija) vztraja, da kandidatu JV Ōzaltin upošteva sodbo Sodišča EU C-652/22 ni mogoče priznati sposobnosti.

Državna revizijska komisija je, na podlagi petega odstavka 31. člena ZPVPJN, s sklepom št. 018-018-062/2025-24 z dne 7. 7. 2025 zahtevku za revizijo glede kršitve pravice do vpogleda v dokumentacijo ugodila tako, da je vlagatelju dovolila vpogled v dokument »Izjava o skupnem nastopu«, ki se nahaja v prijavi kandidata JV Ōzaltin. Državna revizijska komisija je odločila, da lahko vlagatelj v petih delovnih dneh od dneva vpogleda dopolni ali spremeni zahtevek za revizijo z novimi kršitvami, dejstvi in dokazi, ki bi jih pridobil pri vpogledu v dokumentacijo, vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pa je pridržala do končne odločitve o zahtevku za revizijo.

Vlagatelj je po opravljenem vpogledu v prijavo kandidata JV Ōzaltin z vlogo z dne 11. 7. 2025 dopolnil zahtevek za revizijo. Vlagatelj navaja, da iz dokumenta »Izjava o skupnem nastopu« ne izhaja dogovor posameznih partnerjev o odgovornosti posameznih partnerjev za izvedbo naročila, zato prijava kandidata JV Ōzaltin ni skladna z zahtevo naročnika, določeno v točki 4.2 b) Navodil.

Navedbe vlagatelja iz vloge z dne 11. 7. 2025 je kot neutemeljene zavrnil kandidat JV Ōzaltin v vlogi z dne 23. 7. 2025, kot tudi naročnik v vlogi z dne 23. 7. 2025.

Vlagatelj v vlogi z dne 5. 8. 2025 vztraja pri navedbah iz vloge z dne 11. 7. 2025 in dodaja, da je bilo naročniku zaradi odsotnosti razdelitve del med partnerji onemogočeno, da pravilno ugotovi obstoj izključitvenega razloga iz točke č) šestega odstavka 75. člena ZJN-3.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, prijavo kandidata JV Ōzaltin, prijavo kandidata JV CP Ptuj, prijavo kandidata JV Kolektor, prijavo kandidata JV VOC Celje in izpodbijano odločitev o priznanju sposobnosti. Državna revizijska komisija je nadalje vpogledala v listine »Potrdilo o prevzemu del«, »Zapisnik komisije o prevzemu del pred izdajo potrdila o prevzemu del«, »Pogodba 2TDK št. 16/2020«, »Sklep št. 2/20« družbe Garnol, d.o.o., »Potrdilo – podatki o referenčnem delu za gospodarski subjekt« in »Potrdilo – Podatki o referenčnem delu za vodjo gradnje«, ki jih je vlogi z dne 27. 5. 2025 priložil kandidat JV Ōzaltin.

Državna revizijska komisija ni izvedla poizvedb pri naročniku 2TDK, d.o.o., kot je to predlagal vlagatelj, in je zavrnila dokazne predloge kandidata JV Kolektor (tj. vpogled v listini »Odločitev o priznanju sposobnosti« z dne 15. 6. 2022 in »Potrdilo o referenčnem delu (predor)« z dne 22. 12. 2021, priloženi vlogi z dne 26. 5. 2025), dokazne predloge kandidata JV CP Ptuj (vpogled v projektno dokumentacijo za predor Źaba, priloženo vlogi z dne 27. 5. 2025), ostale dokazne predloge kandidata JV Ōzaltin (vpogled v projektno dokumentacijo za predor Belkahve in projektno dokumentacijo za viadukt Bornova, priloženi vlogi z dne 27. 5. 2025) in dokazne predloge naročnika (vpogled v spletno stran Google Maps in vpogled v videoposnetek, objavljen na spletni strani <https://www.siroki.com/neum-tunel-hutovo-zaba/>), iz razlogov, pojasnjenih v nadaljevanju.

Po pregledu navedene dokumentacije in dokumentacije predrevizijskega postopka ter po preučitvi navedb vlagatelja, kandidata JV Ōzaltin, kandidata JV CP Ptuj, kandidata JV Kolektor, kandidata JV VOC Celje in naročnika, je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Uvodoma Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik predmetno javno naročilo oddaja po omejenem postopku, ki je dvofazni postopek. V prvi fazi gospodarski subjekti na podlagi objavljenega povabila k sodelovanju oddajo prijavo za sodelovanje, v drugi fazi pa gospodarski subjekti, ki jih na podlagi ocene v prijavi predloženih informacij k temu povabi naročnik, oddajo ponudbe (gl. 41. člen ZJN-3). O navedenem je naročnik zainteresirane gospodarske subjekte tudi izrecno seznanil v točki 21 Navodil, v kateri je določil, da bo priznal sposobnost za izvajanje javnega naročila vsem ponudnikom, ki bodo oddali prijavo in za katere bo v postopku pregledovanja in ocenjevanja ugotovljeno, da izpolnjujejo vse zahteve, določene v Navodilih, ter da bodo ponudbo v drugi fazi lahko oddali le gospodarski subjekti, katerim je bila v prvi fazi priznana sposobnost za izvajanje naročila in jih je naročnik povabil k oddaji ponudbe v drugi fazi.

V zadevnem postopku oddaje javnega naročila je naročnik prejel pet prijav in priznal sposobnost vsem kandidatom. Vlagatelj je zoper odločitev o priznanju sposobnosti vložil zahtevek za revizijo, v katerem naročniku očita kršitve pri pregledu prijav ostalih kandidatov s priznano sposobnostjo.

1. Glede prijave kandidata JV Özaltin

1.1. Glede obrazca »Podatki o podizvajalcu«

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da prijava kandidata JV Özaltin ni skladna z zahtevami naročnika, ker v njej umanjka obrazec »Podatki o podizvajalcu« (vključno z obrazcem »Soglasje in izjava« podizvajalca), iz katerega bi bil razviden seznam referenčnih poslov nominiranega podizvajalca in volja slednjega glede izvedbe neposrednih plačil, kot je to zahteval naročnik.

Državna revizijska komisija na podlagi vpogleda v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ugotavlja, da je naročnik za primer nastopa s podizvajalci zahteval predložitev izpolnjenega obrazca »Podatki o podizvajalcu«, v katerem je podizvajalec navedel svoje podatke, referenčna dela in se opredelil glede zahteve za neposredna plačila – če je podizvajalec zahteval neposredna plačila, so bili kandidati v prijavo dolžni predložiti tudi s strani podizvajalca izpolnjen obrazec »Soglasje in izjava« (glej točko 4. 1 Navodil in obrazec »Podatki o podizvajalcu«).

Na podlagi vpogleda v prijavo kandidata JV Özaltin Državna revizijska komisija ugotavlja, da je kandidat JV Özaltin nominiral enega podizvajalca, in sicer subjekt Slemenšek, d.o.o. (razvidno iz obrazca »Seznam podizvajalcev«, obrazca ESPD za partnerja Garnol in podizvajalske pogodbe), za katerega je kandidat JV Özaltin, v nasprotju z navedbami vlagatelja, predložil izpolnjen obrazec »Podatki o podizvajalcu«. Iz predloženega obrazca (ki se nahaja v dokumentu »Oblika 3.2d«, s katerim je bil vlagatelj na podlagi vpogleda tudi seznanjen) so razvidni podatki o nominiranem podizvajalcu, njegovi referenčni posli in njegova volja glede neposrednih plačil. Ker nominirani podizvajalec ni zahteval neposrednih plačil, kandidat JV Özaltin v prijavo ni bil dolžan predložiti izpolnjenega obrazca »Soglasje in izjava«.

Ker pa je naročnik v izpodbijani odločitvi o priznanju sposobnosti navedel, da kandidat JV Özaltin ni predložil obrazca »Podatki o podizvajalcu« za podizvajalca Slemenšek, d.o.o., iz česar izhaja, da se naročnik ob pregledu prijave kandidata JV Özaltin ni oprl na ta obrazec (ki je sicer, kot že pojasnjeno, predložen v tej prijavi), gre še dodati, da so vsi podatki, ki so bili zahtevani v tem obrazcu, razvidni (tudi) iz drugih delov prijave kandidata JV Özaltin. Naziv in sedež podizvajalca je razviden iz ESPD obrazca za tega podizvajalca, podatki o referenčnih poslih so razvidni iz predloženih referenčnih potrdil, podatek glede zahteve za neposredno plačilo pa je razviden iz predložene podizvajalske pogodbe.

Upošteva se navedeno gre navedbe vlagatelja, vezane na obrazec »Podatki o podizvajalcu« za podizvajalca Slemenšek, d.o.o., zavrniti kot neutemeljene.

1.2. Glede reference kandidata za premostitveni objekt

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da kandidat JV Özaltin ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d2) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno, da bi vodilni partner pri referenčnem projektu zgradil armiranobetonski prednapeti premostitveni objekt ali premostitveni objekt sovprežne gradnje, kot je to zahteval naročnik.

Na tem mestu gre pojasniti, da je nepravilno (v vlogi z dne 27. 5. 2025 večkrat zavzeto) stališče kandidata JV Özaltin, da bi vlagatelj za uspeh z zahtevkom za revizijo moral zatrjevati tudi, da

kandidat zahteve (tudi sicer) sploh ne izpolnjuje. Predmet postopka pravnega varstva ne more biti vprašanje, ali gospodarski subjekt (na splošno) izpolnjuje posamezno zahtevo, saj je predmet postopka pravnega varstva lahko le naročnikovo ravnanje v postopku oddaje javnega naročila (prim. prvi odstavek 5. člena ZPVPJN); v konkretnem primeru, naročnikovo ravnanje pri pregledu prijave kandidata JV Özaltin oz. naročnikov zaključek, da je kandidat JV Özaltin s prijavo, vključno z njenimi dopustnimi popravki, izkazal izpolnjevanje zahtev, določenih v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Navedenega ne spreminja sklicevanje kandidata JV Özaltin na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-138/2023, saj je bila v omenjeni zadevi sporna zahteva, izpolnjevanje katere je bilo vezano na izvedbeno fazo in je gospodarskim subjektom ni bilo treba izpolnjevati v prijavi. V obravnavani zadevi pa je naročnik zahteval, da kandidati izpolnjevanje referenčnih zahtev izkažejo v prijavi. Stališče, za katerega se zavzema kandidat JV Özaltin, tudi ne izhaja iz odločitve Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-010/2024. V omenjeni zadevi je bilo zavzeto stališče, da zgolj formalna neskladnost med vzorcem zavarovanja in predloženim zavarovanjem, ki ne vpliva na zmožnost in unovčenje garancije v obsegu in na način, kot ga je zahteval takratni naročnik, ne opravičuje zavrnitve ponudbe.

V obravnavanem primeru je naročnik, kar med strankama tudi ni sporno, v točki 3.2 d2) Navodil (skladno s točko a) osmega odstavka 77. člena ZJN-3) zahteval, da ponudnik izkaže, da je pravilno in pravočasno kot samostojni izvajalec ali partner v skupnem nastopanju v zadnjih 15 letih od objave predmetnega javnega naročila zgradil armiranobetonski prednapeti premostitveni objekt ali premostitveni objekt sovprežne gradnje minimalne skupne dolžine posameznega objekta 200 m. Kot dokazilo o izpolnjevanju tega pogoja za sodelovanje je naročnik (med drugim) zahteval predložitev potrdila naročnika del. V ta namen je naročnik vnaprej pripravil obrazec referenčnega potrdila (Potrdilo o referenčnem delu (premostitveni objekt) – Priloga št. d2), v katerem je naročnik predvidel tudi navedbo podatka o vrsti (armiranobetonski prednapeti ali sovprežni) premostitvenega objekta. Ob tem je naročnik pojasnil, da če potrdilo ne bo izdano na obrazcu naročnika, mora vsebina potrdila vsebovati vse podatke, kot so opredeljeni v vnaprej pripravljenem obrazcu.

Državna revizijska komisija na podlagi vpogleda v referenčno potrdilo, ki ga je kandidat JV Özaltin predložil z namenom izkazovanja zahteve iz točke 3.2 d2) Navodil, ugotavlja, da se je ta kandidat v prijavi skliceval na referenčni projekt »*Gradnja, upravljanje in prenos avtoceste Gebze – Orhanagazi – Izmir*«. Iz predloženega referenčnega potrdila je razvidno, da je bilo v okviru referenčnega projekta zgrajenih več viaduktov in mostov, med drugim viadukt Bornova, ki ga je, kot to izhaja iz referenčnega potrdila, zgradil subjekt Özaltin, ki v prijavi kandidata JV Özaltin nastopa kot vodilni partner. Vlagatelj pa pravilno navaja, da iz predloženega referenčnega potrdila ne izhaja podatek o vrsti zgrajenih premostitvenih objektov v okviru referenčnega projekta.

Upošteva se navedeno in upošteva se, da je naročnik v sporni zahtevi izrecno zahteval, da gospodarski subjekti izkažejo izgradnjo premostitvenega objekta točno določene vrste (tj. armiranobetonski prednapeti premostitveni objekt ali premostitveni objekt sovprežne gradnje) in je torej vrsta zgrajenega premostitvenega objekta eden izmed kriterijev referenčne zahteve, gre ugotoviti, da prijava kandidata JV Özaltin v tem delu vsebuje pomanjkljivost, saj v njej umanjka zahtevan podatek glede vrste izvedenih premostitvenih objektov, ki je ključen za presojo izpolnjevanja zahtev naročnika.

Skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 lahko naročnik, če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, zahteva, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev,

popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj je pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, mogoče objektivno preveriti.

Naročnik je pred sprejemom izpodbijane odločitve ugotovil, da je prijava kandidata JV Özaltin zaradi odsotnosti navedbe glede vrste zgrajenega premostitvenega objekta pomanjkljiva. Naročnik je namreč že v odločitvi o priznanju sposobnosti pojasnil, da iz referenčnega potrdila, ki ga je predložil kandidat JV Özaltin v zvezi z zahtevo iz točke 3.2 d2), ni razvidno, ali je šlo pri premostitvenih objektih iz tega referenčnega potrdila za armiranobetonske prednapete premostitvene objekte, kljub temu pa kandidata JV Özaltin ni pozival na dopolnitev prijave, ker za premostitvene objekte Viadukt Bornova, Most potoka Nif in Most čez potok Kemalpaşa, razpolaga z ustreznimi dokazili iz drugega postopka.

Ker je naročnik pomanjkljivost v prijavi kandidata JV Özaltin (tj. manjkajoč podatek glede vrste premostitvenega objekta) pred sprejemom izpodbijane odločitve ugotovil že sam in to pomanjkljivost odpravil (na način, določen v drugi povedi petega odstavka 89. člena ZJN-3), in sicer je manjkajoči podatek o vrsti izvedenih premostitvenih objektov pridobil iz dokumentacije, predložene v drugem postopku javnega naročanja, o čemer je bil vlagatelj seznanjen s prejemom izpodbijane odločitve o priznanju sposobnosti, vlagatelj zgolj z navedbami, da v referenčnem potrdilu umanjajo navedbe glede vrste premostitvenih objektov, ne more izkazati naročnikovih kršitev pri zaključku, da je kandidat JV Özaltin s priglašenim referenčnim poslom izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d2) Navodil. Vlagatelj bi moral za uspeh z zahtevkom za revizijo v tem delu zatrjevati in dokazovati naročnikove kršitve, ko je (tudi) ob upoštevanju dokumentacije iz drugega postopka zaključil, da kandidat JV Özaltin izkazuje izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d2) Navodil. Vlagatelj v zahtevku za revizijo ni podal niti navedb, usmerjenih v nezakonnost naročnikovega ravnanja pri tem, ko je izpolnjevanje zahtev presojal ob upoštevanju dokazil iz drugega postopka, niti navedb v smeri, da je naročnik na podlagi dokazil iz drugega postopka javnega naročanja neutemeljeno zaključil, da je kandidat JV Özaltin s priglašenim referenčnim poslom izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d2) Navodil. Posledično gre ugotoviti, da vlagatelj ni izkazal naročnikovih kršitev pri zaključku, da je kandidat JV Özaltin s priglašenim referenčnim poslom izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d2) Navodil, s tem povezane navedbe pa gre zavrniti kot neutemeljene.

Upošteva se navedeno in upošteva se, da vlagatelj v zahtevku za revizijo zgolj zatrjuje, da naročnik zaradi manjkajočega podatka v referenčnem potrdilu ni mogel zaključiti, da kandidat JV Özaltin izpolnjuje zahtevo, določeno v točki 3.2 d2), medtem ko ne zatrjuje, da v okviru priglašenega referenčnega posla ni bil izveden premostitveni objekt zahtevane vrste, je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila dokazni predlog kandidata JV Özaltin z vpogledom v projektno dokumentacijo za viadukt Bornova, s katerim želi kandidat JV Özaltin dokazati zatrjevano dejstvo, da je omenjeni premostitveni objekt armiranobetonski prednapeti premostitveni objekt.

1.3. Glede reference kandidata za predor/pokriti vkop in glede reference strokovnjaka za pokriti vkop

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da kandidat JV Özaltin ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno, da gre za neprekinjeno dolžino predora, poleg tega v referenčnem potrdilu ni jasno navedena površina prečnega prereza izkopa. Vlagatelj tudi zatrjuje, da kandidat JV Özaltin ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 f4) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno,

da gre za neprekinjeno dolžino predora in ni jasno navedeno, da površina izkopa 130 m² predstavlja površino prečnega prereza izkopnega profila.

Naročnik je, kar med strankama ni sporno, v točki 3.2 d1) Navodil (skladno s točko a) osmega odstavka 77. člena ZJN-3) zahteval, da ponudnik izkaže, da je pravilno in pravočasno kot samostojni izvajalec ali partner v skupnem nastopanju v zadnjih 15 letih od objave predmetnega javnega naročila izvedel izkop predora ali pokritega vkopa v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m, s prečnim prerezom izkopnega profila predora ali notranjim prečnim prerezom pokritega vkopa, večjim od 60 m². Kot dokazilo o izpolnjevanju tega pogoja za sodelovanje je naročnik (med drugim) zahteval predložitev s strani referenčnega naročnika potrjeno referenčno potrdilo. Naročnik je vnaprej pripravil obrazec referenčnega potrdila (Potrdilo o referenčnem delu (predor/pokrili vkop) – Priloga št. d1), v katerem je predvidel tudi navedbo podatka o »*neprekinjeni dolžini*« izkopa in podatka o prečnem prerezu izkopnega profila predora. Ob tem je naročnik pojasnil, da če potrdilo ne bo izdano na obrazcu naročnika, mora vsebina potrdila vsebovati vse podatke, kot so opredeljeni v vnaprej pripravljenem obrazcu.

V točki 3.2 f) Navodil je naročnik (skladno s točko c) osmega odstavka 77. člena ZJN-3 v povezavi s točko f) osmega odstavka 77. člena ZJN-3) zahteval, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške vire za izvedbo naročila, med drugim je v točki 3.2 f4) Navodil zahteval, da kandidati imenujejo strokovnjaka za pokriti vkop, ki ima vsaj eno referenco pri izvedbi izkopa predora ali pokritega vkopa v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m, pri čemer mora biti prečni prerez izkopnega profila predora ali notranji prečni prerez pokritega vkopa večji od 60 m². Kot dokazilo o izpolnjevanju te zahteve je naročnik (med drugim) zahteval predložitev potrjenega referenčnega potrdila, ki ga je vnaprej pripravil naročnik (Potrdilo o referenčnem delu za strokovnjaka za pokriti vkop – Priloga f4) in v katerem je predvidel tudi predstavitev podatka o »*neprekinjeni dolžini*« izkopa in podatka o prečnem prerezu izkopnega profila predora. Ob tem je naročnik pojasnil, da če potrdilo ne bo izdano na obrazcu naročnika, mora vsebina potrdila vsebovati vse podatke, kot so opredeljeni v vnaprej pripravljenem obrazcu.

Državna revizijska komisija na podlagi vpogleda v prijavo kandidata JV Özaltin ugotavlja, da se je kandidat JV Özaltin v izkaz izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, skliceval na referenčni projekt »*Gradnja, upravljanje in prenos avtoceste Gebze – Orhanagazi – Izmir*«. Iz predloženega referenčnega potrdila »*Potrdilo o referenčnem delu (predor)*« izhaja, da je ta projekt izvedlo več subjektom skupaj in da je subjekt Özaltin, ki v prijavi kandidata JV Özaltin nastopa kot vodilni partner, izvedel predor Belkahve. Nadalje Državna revizijska komisija ugotavlja, da je JV Özaltin z namenom izpolnjevanja zahteve, določene v 3.2 f4) Navodil, v prijavi nominiral osebo E. G. in predložil referenčno potrdilo »*Potrdilo o referenčnem delu za strokovnjaka za predore*«, iz katerega izhaja, da je nominirani strokovnjak sodeloval pri projektu »*Gradnja, upravljanje in prenos avtoceste Gebze – Orhanagazi – Izmir*«, v okviru katerega je bil zgrajen predor Belkahve. Glede na navedeno gre ugotoviti, da je kandidat JV Özaltin v prijavi kot referenco kandidata za pokriti vkop in kot referenco strokovnjaka za pokriti vkop navedel izgradnjo predora Belkahve.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da niti v predloženem referenčnem potrdilu za referenco kandidata (»*Potrdilo o referenčnem delu (predor)*«) niti v predloženem referenčnem potrdilu za referenco strokovnjaka (»*Potrdilo o referenčnem delu za strokovnjaka za predore*«) ni naveden podatek o »*neprekinjeni dolžini predora*« Belkahve. Upošteva se navedeno in upošteva se, da je naročnik zahteval tudi navedbo podatka o »*neprekinjeni dolžini*« izvedenega predora, ki je eden izmed kriterijev referenčne zahteve, gre ugotoviti, da prijava kandidata JV Özaltin v tem delu vsebuje pomanjkljivost.

Vendar pa navedeno še ne narekuje zavrnitve prijave kandidata JV Özaltin, saj lahko naročnik, skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3, gospodarskim subjektom (pod pogoji iz petega

odstavka 89. člena ZJN-3 in ob upoštevanju omejitev iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3) omogoči popravo prijave, pri čemer lahko naročnik očitne ali nebistvene napake spregleda.

Državna revizijska komisija pritruje naročniku, da je umanjkanje izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Belkahve v obeh spornih referenčnih potrdilih, mogoče opredeliti kot nebistveno napako prijave, ki jo lahko naročnik (skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena ZJN-3) spregleda. Pritrditi gre namreč naročniku, da je lahko na podlagi drugih podatkov v referenčnem potrdilu in ob logičnem sklepanju zaključil, da je predor Belkahve (ki ga je izvedel gospodarski subjekt JV Ōzaltin oz. pri izgradnji katerega je sodeloval nominirani strokovnjak) v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m in da sta posledično izpolnjeni sporni zahtevi. Iz referenčnega potrdila za referenco kandidata (*»Potrdilo o referenčnem delu (predor)«*) namreč izhaja, da leva cev predora Belkahve znaša 1.653 m in da desna cev tega predora znaša 1.556 m. Smiselne in logične so navedbe naročnika, da pojem »*cev predora*« predstavlja neprekinjen element predora in da posledično navedba dolžine cevi predora pomeni tudi neprekinjeno dolžino te cevi oz. neprekinjeno dolžino predora. To v konkretnem primeru, ko iz referenčnega potrdila za referenco kandidata (*»Potrdilo o referenčnem delu (predor)«*) izhaja, da leva cev predora Belkahve znaša 1.653 m in da desna cev tega predora znaša 1.556 m, pomeni, da je predor Belkahve v neprekinjeni dolžini 1.653 m oz. 1.556 m. Posledično pa gre ugotoviti, da iz prijave kandidata JV Ōzaltin (kljub umanjkanju izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Belkahve) izhaja, da je subjekt JV Ōzaltin izvedel izkop predora v neprekinjeni dolžini več kot 300 m, in da je nominirani strokovnjak sodeloval pri izgradnji predora v neprekinjeni dolžini več kot 300 m. Upošteva je navedeno gre ugotoviti, da vlagatelj ni izkazal naročnikovih kršitev, ko je kljub umanjkanju izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Belkahve v prijavi kandidata JV Ōzaltin, zaključil, da je kandidat JV Ōzaltin v tem delu izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, in zahteve, določene v točki 3.2 f4) Navodil).

Državna revizijska komisija ne more pritrditi navedbam vlagatelja, da iz referenčnega potrdila za referenco strokovnjaka (*»Potrdilo o referenčnem delu za strokovnjaka za predore«*) ne izhaja podatek o prečnem prerezu izkopnega profila predora. V omenjenem referenčnem potrdilu namreč ni navedeno, da »*površina izkopa*« znaša 130m², kot to zatrjuje vlagatelj, pač pa je navedeno: »*Prečni prerez projekta izkopa je 130 kvadratnih metrov*«. Po presoji Državne revizijske komisije iz izpostavljenega zapisa, ob hkratni odsotnosti navedb vlagatelja, da pojma »*prečni prerez izkopa*« ni mogoče enačiti s pojmom »*prečni prerez izkopnega profila predora*«, izhaja potrditev referenčnega naročnika, da je nominirani strokovnjak sodeloval pri izgradnji predora Belkahve, s prečnim prerezum izkopnega profila 130 m², torej več kot 60 m², kot je zahteval naročnik.

Iz referenčnega potrdila za referenco kandidata (*»Potrdilo o referenčnem delu (predor)«*) izhaja, da »*površina izkopa*« znaša 130 m², iz česar po presoji Državne revizijske komisije izhaja, da prečni prerez izkopnega profila predora Belkahve znaša 130m². Tudi če bi bilo treba slediti smiselnim navedbam vlagatelja, da v omenjenem referenčnem potrdilu (v posledici navedbe »*površina izkopa*«) ni jasno naveden podatek o prečnem prerezu izkopnega profila predora, bi bilo treba to pomanjkljivost v prijavi kandidata JV Ōzaltin šteti za nebistveno pomanjkljivost, ki jo lahko naročnik spregleda (zadnja poved petega odstavka 89. člena ZJN-3), saj je naročnik lahko podatek o prečnem prerezu izkopnega profila predora Belkahve pridobil iz referenčnega potrdila za referenco strokovnjaka.

Upošteva je navedeno in upošteva je, da vlagatelj v zahtevku za revizijo zgolj zatrjuje, da naročnik zaradi manjkajočih oz. nejasnih podatkov v referenčnem potrdilu ni mogel zaključiti, da kandidat JV Ōzaltin izpolnjuje zahtevo iz točke 3.2 d1) Navodil in zahtevo iz točke 3.2 f4) Navodil, medtem ko ne zatrjuje, da v okviru priglašene referenčnega posla ni bil izveden predor, s prečnim prerezum izkopnega profila več kot 60 m², v neprekinjeni dolžini več kot 300 m, je Državna

revizijska komisija kot nepotreben zavrnila dokazni predlog kandidata JV Ōzaltin z vpogledom v projektno dokumentacijo za predor Belkahve, s katerim Ōeli kandidat JV Ōzaltin dokazati zatrdjevano dejstvo, da je predor Belkahve v neprekinjeni dolŹini veĉ kot 300 m in da je preĉni prerez izkopnega profila predora veĉji od 60 m². Iz istega razloga je DrŹavna revizijska komisija zavrnila dokazni predlog naroĉnika z vpogledom na spletno stran Google Maps, s katerim Ōeli naroĉnik dokazati zatrdjevano dejstvo, da predor Belkahve ni prekinjen.

1.4. Glede reference strokovnjaka za premostitveni objekt

Vlagatelj v zahtevku za revizijo navaja, da v prijavi kandidata JV Ōzaltin nominirani strokovnjak za premostitvene objekte v okviru priglaŹenega referenĉnega projekta ni opravljal funkcije vodje gradnje (ali druge enakovredne funkcije), ker je to funkcijo opravljal kader glavnega izvajalca referenĉnega projekta, ki nastopa kot podizvajalec v prijavi kandidata JV Kolektor, ki sporno zahtevo izpolnjuje s kadrom, zaposlenim pri nominiranem podizvajalcu. Na referenĉnem projektu je funkcijo vodje gradnje (oz. po tedaj veljavnem GZ funkcijo vodje del) izvajal kader, ki je zaposlen glavnem izvajalcu, in ne subjekt, ki je zaposlen pri druŹbi Garnol, d.o.o. Ta druŹba je v okviru referenĉnega projekta sodelovala kot podizvajalec in ni mogla imeti lastne vodje gradnje, ker je na to funkcijo imenovan le en kader, ki je praviloma (v sploŹnem v praksi) zaposlen pri glavnem izvajalcu.

Kot Źe pojasnjeno, naroĉnik je v toĉki 3.2 f Navodil zahteval, da imajo gospodarski subjekti potrebne ĉloveŹke vire za izvedbo naroĉila. V toĉki 3.2 f2) Navodil je naroĉnik zahteval, da kandidati imenujejo strokovnjaka, ki je pri izgradnji armiranobetonskega prednapetega premostitvenega objekta ali premostitvenega objekta sovpreŹne gradnje na cestah ali Źeleznica izvedel dela, ki v smislu doloĉb ZGO-1 pomenijo funkcijo odgovornega vodje del, odgovornega vodje posameznih del ali odgovornega vodje gradbiŹĉa oziroma po GZ funkcijo vodje gradnje ali vodje del oziroma po GZ-1 funkcijo vodje gradnje. Kot dokazilo o izpolnjevanju tega pogoja za sodelovanje je naroĉnik (med drugim) zahteval predloŹitev potrjenega referenĉnega potrdila, ki ga je vnaprej pripravil naroĉnik.

DrŹavna revizijska komisija ugotavlja, da je kandidat JV Ōzaltin v zvezi z nominiranim strokovnjakom za premostitvene objekte (to je oseba M. K., zaposlena pri druŹbi Garnol, d.o.o., ki v prijavi kandidata JV Ōzaltin nastopa kot partner) v prijavo predloŹil s strani referenĉnega naroĉnika (tj. druŹba 2TDK, d.o.o.) potrjeno referenĉno potrdilo, iz katerega izhaja, da je nominirani strokovnjak za naroĉnika opravljal dela, ki v smislu doloĉb GZ pomenijo funkcijo gradnje na projektu »*Objekti za preĉkanje doline GlinŹĉice na drugem tiru ŹelezniŹke proge Divaĉa – Koper*«.

Iz predloŹenega referenĉnega potrdila je razvidno, da je ta referenĉni projekt izvedla skupina subjektov, in sicer MarkoMark Nival, d.o.o., Nival Invest, d.o.o., in Ekorel, d.o.o.. Vendar ĉetudi je v okviru referenĉnega projekta druŹba MarkoMark Nival, d.o.o., nastopala kot vodilni partner, medtem ko je, po navedbah vlagatelja, druŹba Garnol, d.o.o., nastopala kot podizvajalec, navedeno ne omogoĉa Źe zakljuĉka, da priglaŹena referenca nominiranega strokovnjaka »*ni ustrezna*«, kot to Źeli prikazati vlagatelj. Ni mogoĉe namreĉ pritrditi staliŹu vlagatelja, da »*referenca za vodjo gradnje*« pripada kadru, zaposlenemu pri vodilnem partnerju pri izvedbi referenĉnega projekta, na katerem vlagatelj gradi oĉitke o neustreznosti priglaŹene reference. Referenca za vodjo gradnje namreĉ pripada osebi, ki je v okviru referenĉnega projekta nastopala v funkciji vodje gradnje. Ni zato kljuĉno (tudi ĉe zanemarimo moŹnost spremembe delodajalca), pri katerem subjektu je bila oseba v ĉasu izvedbe projekta zaposlena, paĉ pa je kljuĉno, ali je oseba v okviru priglaŹenega referenĉnega projekta izvajala po vsebini zahtevana dela. Tudi morebitna utemeljenost navedbe vlagatelja, da je vodja gradnje »*praviloma (v sploŹnem v praksi)*« zaposlen pri glavnem izvajalcu, ne omogoĉa Źe sklepanja, da je tudi v spornem

referenčnem projektu kader vodilnega izvajalca (tj. družba MarkoMark Nival, d.o.o.) nastopal v funkciji vodje gradnje. Nasprotno, iz referenčnega potrdila, ki ga je potrdil referenčni naročnik, izhaja, da je v okviru referenčnega projekta v funkciji vodje gradnje nastopal nominirani strokovnjak, ki je zaposlen pri partnerju Garnol, d.o.o. Vlagatelj tudi ne more uspeti z navedbami, da je v referenčnem projektu funkcijo vodje gradnje »po pogodbi z referenčnim naročnikom opravljal kader glavnega izvajalca«, saj vlagatelj teh navedb ne dokaže. Te navedbe tudi niso potrjene z vpogledom v pogodbo za sporni referenčni projekt, ki jo je predložil kandidat JV Ōzaltin v postopku pravnega varstva, saj iz omenjene pogodbe ne izhaja, katera oseba je v okviru tega projekta izvajala funkcijo vodje gradnje oz. je bila nominirana na funkcijo vodje gradnje.

Vlagatelj sicer pravilno navaja, da se tudi kandidat JV Kolektor v zvezi z nominiranim strokovnjakom za premostitvene objekte v prijavi sklicuje na identični referenčni projekt kot kandidat JV Ōzaltin, torej na projekt »*Objekti za prečkanje doline Glinščice na drugem tiru železniške proge Divača – Koper*«. Vendar pa Državna revizijska komisija na podlagi vpogleda v prijavo kandidata JV Kolektor ugotavlja, da iz prijave kandidata JV Kolektor ne izhaja, da je strokovnjak, nominiran v prijavi kandidata JV Kolektor, v okviru referenčnega projekta nastopal v funkciji vodje gradnje, kot to smiselno zatrjuje vlagatelj, pač pa, da je strokovnjak v okviru referenčnega projekta opravljal dela, ki v smislu določb GZ pomenijo funkcijo vodje del oz. ki v smislu določb ZGO-1 pomenijo funkcijo odgovorne vodje posameznih del. Z referenčnima potrdiloma, predloženima v tem postopku javnega naročila, je referenčni naročnik tako potrdil, da je v okviru priglašenega referenčnega projekta, strokovnjak, nominiran v prijavi kandidata JV Ōzaltin, v okviru referenčnega projekta nastopal kot vodja gradnje, strokovnjak, nominiran v prijavi kandidata JV Kolektor, pa kot vodja del oz. odgovorni vodja posameznih del. Upošteva se kot nerelevantne izkažejo navedbe vlagatelja, da je na vsakokratnem projektu na funkcijo vodje gradnje imenovana le ena oseba, saj iz predložene dokumentacije ne izhaja, da bi v okviru priglašenega referenčnega projekta poleg v prijavi kandidata JV Ōzaltin nominiranega strokovnjaka še katera oseba nastopala v funkciji vodje gradnje.

Državna revizijska komisija je zavrnila dokazni predlog vlagatelja »*poizvedbe pri naročniku 2TDK, d.o.o., o sodelovanju družbe Garnol, d.o.o., na projektu Glinščica [...] in ugotovitev, da kader družbe Garnol, d.o.o. ni izvajal nalog v funkciji vodje gradnje*«. Ponoviti gre, da v obravnavanem primeru ne more biti ključna vloga družbe Garnol, d.o.o., v okviru referenčnega projekta, pač pa je ključno, katera oseba je opravljala funkcijo vodje gradnje oz. natančneje, ali je v prijavi kandidata JV Ōzaltin nominiran strokovnjak v okviru referenčnega projekta nastopal v funkciji vodje gradnje. Ob tem gre dodati, da se vlagatelj z omenjenim dokaznim predlogom (po vsebini) zavzema, da referenčni naročnik pojasni, katera oseba je v okviru referenčnega projekta nastopala v funkciji vodje gradnje. Takšno »*pojasnilo*« pa je referenčni naročnik že podal s tem, ko je potrdil referenčno potrdilo, ki se nahaja v prijavi kandidata JV Ōzaltin in iz katerega izhaja, da je nominirani strokovnjak izvajal funkcijo vodje gradnje. Vlagatelj se tako z izpostavljenim dokaznim predlogom po vsebini zavzema, da referenčni naročnik še enkrat poda informacijo, ki jo je s potrditvijo referenčnega potrdila že podal. Samo dejstvo, da se vlagatelj očitno ne strinja z vsebino podane informacije, pa ne utemeljuje poizvedb pri referenčnem naročniku o informacijah, ki jih je ta že podal. Ob tem pa Državna revizijska komisija še dodaja, da je kandidat JV Ōzaltin vlogi z dne 27. 5. 2025 predložil še dve različni referenčni potrdili, s katerima je referenčni naročnik potrdil, da je nominirani strokovnjak v okviru priglašenega referenčnega projekta nastopal v vlogi funkcije vodje gradnje. Poleg tega je iz dokumenta »*Zapisnik komisije o prevzemu del pred izdajo potrdila o prevzemu del*«, ki so ga podpisali referenčni naročnik, strokovnjak, nominiran v prijavi kandidata JV Kolektor (kot predstavnik subjekta MarkoMark Nival, d.o.o.), in strokovnjak, nominiran v prijavi kandidata JV Ōzaltin, razvidno, da je bil v okviru referenčnega projekta s sklepom št. 2/20 (ki ga je sprejela družba Garnol, d.o.o.) strokovnjak, nominiran v prijavi kandidata JV Ōzaltin, imenovan za vodjo gradnje.

Upošteva je navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni izkazal naročnikovih kršitev, ko se je pri pregledu prijave kandidata JV Ōzaltin oprl na s strani referenčnega naročnika potrjeno referenčno potrdilo, iz katerega izhaja, da je v prijavi kandidata JV Ōzaltin nominirani strokovnjak v okviru referenčnega projekta izvajal funkcijo vodje gradnje, in pri naročnikovem zaključku, da je kandidat JV Ōzaltin izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 f2) Navodil.

1.5. Glede sodelovanja subjekta iz tretje države

Vlagatelj naročniku očita nezakonito ravnanje, ker prijave kandidata JV Ōzaltin ni zavrnil iz razloga, ker v tej prijavi nastopa subjekt Ōzaltin s sedežem v Turčiji.

V zvezi z izpostavljenimi navedbami Državna revizijska komisija ugotavlja, kar med strankama ni sporno, da v prijavi kandidata JV Ōzaltin kot vodilni partner nastopa subjekt Ōzaltin, s sedežem v Turčiji. Turčija z EU (kot tudi ne z Republiko Slovenijo) nima sklenjenega mednarodnega sporazuma, ki vzajemno in enako zagotavlja dostop gospodarskih subjektov Unije do javnih naročil v Turčiji in dostop gospodarskih subjektov iz Turčije do javnih naročil v Uniji.

V obravnavanem primeru, kar med strankama ni sporno, naročnik v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ni vključil določb glede sodelovanja gospodarskih subjektov iz tretjih držav (ki z Unijo nimajo sklenjenega mednarodnega sporazuma, ki vzajemno in enako zagotavlja dostop gospodarskih subjektov Unije do javnih naročil v teh tretjih državah in dostop gospodarskih subjektov iz tretjih držav do javnih naročil v Uniji) v zadevnem postopku javnega naročanja. Naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil, da bodo gospodarski subjekti iz tretjih držav, ki z Unijo nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, izključeni iz predmetnega postopka javnega naročanja, kot tudi ni določil, da lahko ti subjekti (brez omejitev ali pod posebnimi pogoji) sodelujejo v postopku.

Med strankama pa je sporno, kako razlagati odsotnost teh določb v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Vlagatelj na eni strani, sklicujoč se na sodbo Sodišča EU v zadevi C-652/22 in temeljna načela javnega naročanja, zatrjuje, da zaradi odsotnosti določb glede sodelovanja subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, tem subjektom ni omogočeno (dovoljeno) sodelovanje v konkretnem postopku javnega naročanja, ker bi jim moral naročnik, da bi ti subjekti lahko sodelovali, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila izrecno omogočiti sodelovanje v tem postopku. Vlagatelj še zatrjuje, da tudi če bi naročnik (v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila) omogočil sodelovanje subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, bi moral v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določiti pravila obravnave, ki bi odražala objektivno razliko med pravnim položajem subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, in subjektov iz EU. Naročnik navedenemu nasprotuje in sklicujoč se na sodbo Sodišča EU v zadevi C-652/22 in sodbo Sodišča EU v zadevi C-266/22 zatrjuje, da je zaradi odsotnosti določb glede sodelovanja subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, omogočeno sodelovanje. Naročnik ima diskrecijsko pravico, da sam odloči, ali bo omogočil sodelovanje subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, prav tako ima diskrecijsko pravico, da sam odloči, ali bo določil posebna pravila glede različne obravnave subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, in subjektov iz EU.

V zvezi z izpostavljenimi navedbami strank gre najprej pojasniti, da Direktiva 2014/24 v 25. členu »*Pogoji, povezani s Sporazumom GPA in drugimi mednarodnimi sporazumi*« določa, da javni naročniki zagotovijo obravnavo gradenj, blaga, storitev in gospodarskih subjektov iz držav

podpisnic navedenih sporazumov, ki ni manj ugodna od obravnave gradenj, blaga, storitev in gospodarskih subjektov Unije, kadar jih zajemajo priloge 1, 2, 4 in 5 ter splošne pripombe k Dodatku I (v zvezi z Evropsko unijo) k Sporazumu GPA ter drugi mednarodni sporazumi, ki zavezujejo Unijo. ZJN-3 v 11. členu določa, da mora biti pri oddaji javnega naročila, katerega predmet zajema Sporazum GPA ali drug obvezujoč sporazum Evropske unije ali Republike Slovenije, vsem gospodarskim subjektom iz tretjih držav zagotovljena enaka obravnava, kot je zagotovljena gospodarskim subjektom iz držav članic Evropske unije.

Državna revizijska komisija je že večkrat pojasnila (prim. npr. odločitev v zadevah, št. 018-084/2020, 018-113/2020, 018-018/2022 in 018-082/2022), da iz direktive in ZJN-3 izhaja obveznost naročnika, da v postopku oddaje javnega naročila enako obravnava gospodarske subjekte iz držav članic EU ter gospodarske subjekte iz držav podpisnic mednarodnih sporazumov (Sporazum GPA in drugi mednarodni sporazumi), ki vzajemno in enako zagotavlja dostop gospodarskih subjektov do trgov javnih naročil. Po nasprotnem razlogovanju naročnik nima obveznosti enakega obravnavanja gospodarskih subjektov iz držav članic EU in gospodarskih subjektov, ki z EU ali Republiko Slovenijo nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma. Zagotovljen dostop do postopkov javnega naročanja v EU imajo torej gospodarski subjekti iz EU in gospodarski subjekti iz držav, s katerimi je sklenjen Sporazum GPA oz. drug ustrezen mednarodni sporazum, medtem ko gospodarski subjekti iz tretjih držav, ki nimajo sporazuma o odprtju trga javnih naročil EU (ali katerih blago, storitve in gradnje niso zajeti v takem sporazumu), nimajo zagotovljenega dostopa do postopkov javnega naročanja v EU in so »lahko« izključeni.

Sodba Sodišča EU v zadevi C-652/22 se nanaša na 43. člen Direktive 2014/25 (ki je po vsebini primerljiv s 25. členom Direktive 2014/24), in sicer je Sodišče EU v okoliščinah takratne zadeve, ko je subjekt iz tretje države (tj. Turčije), ki z EU nima sklenjene mednarodne pogodbe o dostopu do trgov javnih naročil, izpodbijal odločitev, da se naročilo odda gospodarskemu subjektu s sedežem v EU, nacionalno sodišče pa je presodilo, da je za rešitev spora potrebna razlaga prava EU, ugotovilo, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten, ker razlaga Direktive 2014/25 za rešitev spora o glavni stvari ne more biti upoštevana, saj subjekti iz tretje države, ki z EU nima sklenjene mednarodne pogodbe o dostopu do trgov javnih naročil, niso upravičeni do uveljavljanja ugodnosti iz Direktive 2014/25. Sodba C-266/22 se nanaša na 25. člen Direktive 2021/24, in sicer je Sodišče EU v okoliščinah takratne zadeve, ko je subjekt iz tretje države (tj. Kitajske), ki z EU nima sklenjene mednarodne pogodbe o dostopu do trgov javnih naročil, izpodbijal odločitev, da se ga na podlagi nacionalnih določb, ki so subjektom iz te države onemogočala sodelovanje v postopku, izključi iz postopka, pojasnilo, da je treba PDEU razlagati tako, da nasprotuje temu, da javni naročnik izključi gospodarski subjekt iz tretje države na podlagi zakonodajnega akta, ki ga je država članica sprejela, ne da bi jo Unija za to pooblastila.

V omenjenih sodbah je Sodišče EU pojasnilo, da je Unija z nekaterimi tretjimi državami zavezana z mednarodnimi sporazumi, med drugim Sporazumom GPA, ki vzajemno in enako zagotavljajo dostop gospodarskih subjektov Unije do javnih naročil v teh tretjih državah in dostop gospodarskih subjektov iz navedenih tretjih držav do javnih naročil v Uniji. 43. člen Direktive 2014/25 oz. 25. člen Direktive 2014/24 odraža te mednarodne zaveze Unije s tem, da določa, da – če je to določeno s Sporazumom GPA in drugimi mednarodni sporazumi, ki zavezujejo Unijo – morajo naročniki iz držav članic gospodarskim subjektom iz tretjih držav, ki so pogodbenice takega sporazuma, zagotoviti obravnavo, ki ni manj ugodna od obravnave gospodarskih subjektov Unije (sodba C-652/22, točki 41 in 42, sodba C-266/22, točka 56). Direktivo 2014/24 oz. Direktivo 2014/25 je zato treba razumeti tako, da gospodarskim subjektom iz tretjih držav, ki nimajo sklenjenega mednarodnega sporazuma o vzajemnem zagotovljenem dostopu gospodarskih subjektov do trga javnih naročil, ni zagotovljen dostop do postopkov oddaje javnih naročil v Uniji in da so ti gospodarski subjekti lahko ali izključeni iz teh postopkov ali se jim dopusti sodelovanje

v navedenih postopkih, pri čemer se ne morejo sklicevati na direktivo in zahtevati enakega obravnavanja svoje ponudbe glede na ponudbe ponudnikov iz držav članic in ponudbe ponudnikov iz tretjih držav, ki imajo sklenjene ustrezne mednarodne pogodbe (sodba C-652/22, točki 45 in 47, sodba C-266/22, točka 59). Le Unija je pristojna za sprejetje splošnega akta v zvezi z dostopom gospodarskih subjektov iz tretje države, ki z Unijo ni sklenila mednarodnega sporazuma za zagotovitev enakega in vzajemnega dostopa do javnih naročil, do postopkov oddaje javnih naročil znotraj Unije, pri čemer sprejme bodisi ureditev, ki tem gospodarskim subjektom zagotavlja dostop do teh postopkov, bodisi ureditev, ki te subjekte izključuje ali določa prilagoditev rezultatov glede na primerjave njihovih ponudb s ponodbami drugih gospodarskih subjektov (sodba C-652/22, točka 61, sodba C-266/22, točka 61). Ker Unija ni sprejela aktov, mora naročnik presoditi, ali je treba gospodarskim subjektom iz tretje države, ki z Unijo ni sklenila mednarodnega sporazuma za zagotovitev enakega in vzajemnega dostopa do javnih naročil, dovoliti sodelovanje v nekem postopku oddaje javnega naročila in – če se odloči, da to dovoli – ali je treba določiti prilagoditev rezultatov glede na primerjavo med ponodbami, ki so jih predložili ti subjekti, in ponodbami drugih subjektov (sodba C-652/22, točka 63, sodba C-266/22, točka 63). Ker gospodarski subjekti iz tretjih držav, ki niso sklenili mednarodnega sporazuma z Unijo za zagotovitev enakega in vzajemnega dostopa do javnih naročil, nimajo pravice do obravnave, ki ni manj ugodna, lahko naročnik v razpisni dokumentaciji določi podrobna pravila obravnave, ki odražajo objektivno razliko med pravnim položajem teh subjektov na eni strani ter gospodarskih subjektov iz Unije in iz tretjih držav, ki so z Unijo sklenile tak sporazum, na drugi (sodba C-652/22, točka 64).

Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz omenjenih sodb izhaja, da subjekti iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, nimajo pravno zagotovljenega dostopa in so (1) lahko »izključeni«, (2) lahko se jim omogoči sodelovanje »brez omejitev«, (3) lahko pa se jim omogoči sodelovanje »pod posebnimi pogoji« (tj. pravila obravnave, ki odražajo objektivno razliko med pravnim položajem subjektov iz EU in subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjene ustrezne pogodbe). Če Unija ni sprejela akta v zvezi z dostopom gospodarskih subjektov iz tretje države, ki z EU nima sklenjenega ustreznega sporazuma, je na naročniku presoja, ali bo gospodarskim subjektom iz tretjih držav, ki z Unijo niso sklenile mednarodnega sporazuma za zagotovitev enakega in vzajemnega pristopa do javnih naročil, dovolil sodelovanje v konkretnem postopku oddaje javnega naročila, in če se odloči, da to dovoli, presoja, ali je treba določiti prilagoditev rezultatov glede na primerjavo med ponodbami, ki so jih predložili ti subjekti, in ponodbami subjektov iz EU. Če ne obstoji ustrezen akt Unije, je tako na naročniku presoja, ali bo subjekte iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjene ustrezne pogodbe izključil, ali jim bo omogočil sodelovanje »brez omejitev« ali pa jim bo omogočil sodelovanje »pod posebnimi pogoji«.

Pritrditi gre vlagatelju, da iz omenjenih sodb Sodišča EU izhaja, da subjekti iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, niso upravičeni do uveljavljanja ugodnosti iz Direktive 2014/25 in Direktive 2014/24, vendar v obravnavani zadevi ne uveljavlja ugodnosti oz. pravic iz Direktive 2014/24 subjekt iz tretje države, ki z EU nima sklenjene pogodbe o dostopu do trgov javnih naročil, pač pa se gospodarski subjekt iz EU zavzema, da se temu subjektu ne omogoči sodelovanje v zadevnem postopku javnega naročanja. Vlagatelj pravilno navaja, da subjekti iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, niso vključeni na področje uporabe direktiv EU o javnem naročanju, vendar navedeno pomeni zgolj, da ti subjekti nimajo pravice do obravnave, ki ni manj ugodna, in da ti subjekti niso upravičeni do uveljavljanja ugodnosti iz te direktive. V zvezi z navedbami vlagatelja, da subjekti iz tretjih držav, ki nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, nimajo »avtomatične pravice« do sodelovanja, gre pojasniti, da subjektom iz tretjih držav, ki nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, ni zagotovljen dostop do postopkov javnih naročil v Uniji in da je mogoče te subjekte izključiti (prim. sodba C-652/22, točka 47). Subjekti iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjene ustrezne mednarodne pogodbe, tako

ne morejo zahtevati, da se jim omogoči sodelovanje v konkretnem postopku javnega naročanja. Omenjeni sodbi pa ne potrjujeta stališča vlagatelja, da je tem subjektom prepovedan dostop do trga javnih naročil EU oz. da obstoji splošna prepoved dostopa teh subjektov do trga javnih naročil EU. Sodišče EU je v omenjenih sodbah pojasnilo, da pravo Unije ne nasprotuje temu, da se tem subjektom, če Unija ni sprejela ukrepov za izključitev, dopusti sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila (sodba C-652/22, točka 45). Da bi Unija sprejela ukrepe za izključitev subjektov, ki imajo sedež v Turčiji, vlagatelj niti ne zatrjuje, tudi sicer pa gre ugotoviti, da Unija ni sprejela splošnega akta v zvezi z dostopom gospodarskih subjektov iz Turčije do javnih naročil EU. Priznanje sposobnosti subjektu iz Turčije zato samo po sebi ni v nasprotju s pravom EU.

Ker je bil predmetni zahtevek za revizijo vložen po poteku roka za oddajo prijav, se v konkretnem postopku pravnega varstva ne more odpreti vprašanje, na kakšen način bi moral naročnik, če bi želel omogočiti sodelovanje subjektom iz tretjih držav, oblikovati določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. V zadevnem postopku pravnega varstva je lahko (upoštevaje trditveno podlago strank) relevantno izključno, ali je naročniku mogoče očitati kršitev, ko je kljub odsotnosti določb, vezanih na dostop subjektov iz tretjih držav do zadevnega javnega naročila, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila priznal sposobnost kandidatu JV Özaltın.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da odsotnost določb glede dostopa subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, do zadevnega javnega naročila (oz. odsotnost izrecne določbe, da lahko gospodarski subjekti iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, sodelujejo v postopku) ni mogoče razumeti na način, da naročnik tem gospodarskim subjektom ni dopustil sodelovanja v postopku, kot to zatrjuje vlagatelj, pač pa gre odsotnost takšnih določb razlagati na način, da naročnik ni predvidel omejitev glede sodelovanja gospodarskih subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega mednarodnega sporazuma za zagotovitev enakega in vzajemnega dostopa do javnih naročil, oz. da naročnik omenjenim gospodarskim subjektom omogoča sodelovanje v predmetnem postopku javnega naročanja, kot to zatrjuje naročnik.

Državna revizijska komisija ne more pritrditi stališču vlagatelja, da ker dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila ne vsebuje določb, vezanih na dostop subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, do zadevnega javnega naročila, tem subjektom ni omogočeno sodelovanje v tem postopku oddaje javnega naročila. Vlagateljevo stališče, da je dopustitev sodelovanja tem subjektom izjema, ki jo je treba razlagati restriktivno, molk o izjemi pa treba razlagati kot neobstoj te izjeme, temelji na napačnem izhodišču, in sicer, da obstoji splošna prepoved dostopa subjektov iz tretjih držav do trga javnih naročil EU. Iz sodb Sodišča EU izhaja, čemur pritruje tudi vlagatelj, da je na naročniku presoja, ali bo gospodarskim subjektom iz tretjih držav, ki z EU niso sklenile ustreznega sporazuma, dovolil sodelovanje v konkretnem postopku oddaje javnega naročila. Vendar pa iz omenjenih sodb, v nasprotju z mnenjem vlagatelja, ne izhaja, da je za dostop subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, potrebno *vneprejšnje* dejanje naročnika oz. da lahko naročnik omogoči sodelovanje subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, le, če to vneprej izrecno predvidi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Navedenega ne spreminja uporaba glagolov »*presoditi*« in »*odločiti*« v omenjenih sodbah.

Pritrditi gre sicer smiselnim navedbam vlagatelja, da je naročnik dolžan vneprej seznaniti gospodarske subjekte s pravili in okoliščinami, ki bodo vplivale na oddajo naročila. Vendar upošteva, da vlagatelj ni subjekt, ki bi imel sedež v tretji državi, ki z EU nima sklenjenega sporazuma, morebitna naročnikova kršitev načela transparentnosti pri oblikovanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oz. umanjkanje vneprejšnje opredelitve dostopa subjektov iz držav, ki z EU nima sklenjenega ustreznega sporazuma, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, ne vpliva na položaj vlagatelja. Zato vlagatelj tudi ne more uspeti z

navedbami, da lahko naročnik, če nima obveznosti odločitve glede možnosti dostopa artikulirati in ubesediti skozi določila dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ustvari pravno praznino in nato v tej praznini neomejeno arbitrarno odloča – ni namreč vlagatelj subjekt, o položaju katerega bi, po navedbah vlagatelja, naročnik »*neomejeno arbitrarno odločal*«. V zvezi s sklicevanjem vlagatelja na načelo enakopravne obravnave gre pojasniti, da zatrjevana (domnevna) »*diskriminacija domačih subjektov napram tretjim subjektom*« ne bi bila posledica tega, da je naročnik, kljub umanjkanju določb glede dostopa subjektov iz tretjih držav, omogočil sodelovanje subjektu iz Turčije, ampak posledica naročnikove odločitve, da subjektom iz tretjih držav, omogoči dostop do zadevnega javnega naročila. Takšna odločitev pa ni v nasprotju s pravom Unije (smis. sodba C-652/22, točka 45) in je v presoji naročnika (smis. sodba C-652/22, točka 63).

Vlagatelj nadalje (smiselno) zatrjuje, da mora naročnik, če subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega sporazuma, dopusti sodelovanje v postopku javnega naročanja, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila vnaprej predvideti pravila obravnave, ki odražajo in naslavlja objektivno razliko med pravnim položajem subjektov iz EU in pravnim položajem subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega sporazuma. Ker naročnik v predmetni dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila takšnih pravil ni določil, gre odsotnost določb glede dostopa subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega sporazuma, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila razumeti na način, da naročnik tem subjektom ni dopustil sodelovanja.

V sodbi C-652/22, točka 63, in v sodbi C-266/22, točka 63, je navedeno, da »[...] *mora naročnik presoditi, ali je treba [...] dovoliti sodelovanje [...] in – če se odloči, da to dovoli – ali je treba določiti prilagoditev rezultatov [...]*«. Iz izpostavljenega dela ne izhaja obveznost naročnika, da, če se odloči, da subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega sporazuma, omogoči sodelovanje v postopku javnega naročanja, določi posebna pravila obravnave, kot to želi prikazati vlagatelj, pač pa izhaja, da mora naročnik, če se odloči, da tem subjektom omogoči sodelovanje v postopku javnega naročanja, presoditi, ali je treba določiti prilagoditev rezultatov. Ni torej obveznost naročnika, da določi posebna pravila oz. prilagoditev rezultatov, pač pa je v presoji naročnika, da se odloči, ali bo določil posebna pravila oz. prilagoditev rezultatov. Takšno interpretacijo potrjuje stališče Sodišča EU iz točke 64 sodbe 652/22, iz katere izhaja, da *lahko* (in ne *mora*) naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določi podrobna pravila obravnave, ki odražajo objektivno razliko med pravnim položajem teh subjektov na eni strani ter gospodarskih subjektov, ki imajo zagotovljen dostop do trga javnih naročil EU. Državna revizijska komisija ne more pritrditi obširnim navedbam vlagatelja, da je treba besedno zvezo »*naročnik presodi, ali je treba določiti prilagoditev rezultatov*« razlagati kot obveznost naročnika, saj takšna razlaga iz omenjene sodbe ne izhaja. Pri tem gre v zvezi z navedbami vlagatelja, da nedoločitev prilagoditve rezultatov pomeni »*neposredno kršenje prepovedi diskriminacije domačih subjektov*«, ponoviti, da naročnik nima obveznosti, da subjekte iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjene ustrezne pogodbe, obravnava manj ugodno od subjektov iz EU. Državna revizijska komisija zato tudi ni presojala navedb vlagatelja, usmerjenih v zatrjevanje, da subjekti iz tretjih držav, delujejo v pravno-finančno ugodnejšem položaju kot gospodarski subjekti iz EU, saj vlagatelj s temi navedbami, ob izhodišču, da je na naročniku presoja, ali bo omogočil sodelovanje gospodarskim subjektom iz tretjih držav, kot tudi presoja, ali jim bo omogočil sodelovanje »*brez omejitev*« ali »*pod posebnimi pogoji*«, ne more uspeti.

Upošteva se navedeno. Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati, da naročnik subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma, z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, v posledici odsotnosti določb glede dostopa teh subjektov do zadevnega javnega naročila v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, ni dopustil sodelovanja v konkretnem javnem naročilu. Kot že

pojasnjeno, odsotnost takšnih določb je namreč treba razlagati na način, da naročnik ni predvidel omejitev glede sodelovanja subjektov iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega sporazuma oz. da naročnik omenjenim subjektom omogoča sodelovanje v predmetnem postopku javnega naročanja.

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija zaključuje, da je na zadevnem naročniku odločitev, ali gospodarskim subjektom iz tretjih držav, ki z Unijo niso sklenile mednarodnega sporazuma za zagotovitev enakega in vzajemnega pristopa do javnih naročil, dovoli sodelovanje v konkretnem postopku oddaje javnega naročila, ali ne. Državna revizijska komisija v to naročnikovo avtonomno odločitev ne more posegati, saj lahko v postopku pravnega varstva naročnikova ravnanja v primeru ugotovljenih kršitev le razveljavi, ne more pa namesto naročnika sprejemati odločitev v postopku oddaje javnega naročila oz. ne more naložiti naročniku, na katerega izmed možnih dopustnih načinov naj ravna. Upošteva navedeno in upošteva, da naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil, da subjektom iz tretjih držav, ki z EU nimajo sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, ni dovoljeno sodelovanje v postopku (iz naročnikovega ravnanja pa je razvidno, da želi v tem postopku javnega naročanja omogočiti sodelovanje tudi subjektom iz Turčije, ki z EU nima sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma), Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati kršitev, ko iz postopka javnega naročanja zaradi sodelovanja subjekta Özaltin s sedežem v Turčiji, ki z EU nima sklenjenega ustreznega mednarodnega sporazuma, ni izključil kandidata JV Özaltin, s tem povezane revizijske navedbe pa gre zavrniti kot neutemeljene.

1.6. Glede delitve del

Vlagatelj v dopolnitvi zahtevka za revizijo navaja, da iz dokumenta *»Izjava o skupnem nastopu«*, ki se nahaja v prijavi kandidata JV Özaltin, ne izhaja opredelitev odgovornosti posameznih partnerjev oz. konkretna vsebinska delitev nalog in definicije odgovornosti med posameznimi konzorcijskimi partnerji pri izvedbi javnega naročila, zato prijava ni skladna z zahtevo, določeno v točki 4.2 b) Navodil.

Naročnik je točki 4.2 Navodil zahteval, da mora biti prijavi, ki jo predloži skupina gospodarskih subjektov (kot partnerjev v skupni prijavi), predložen sporazum o predložitvi skupne prijave, s katerim skupina gospodarskih subjektov opredeli *»zlasti odgovornost posameznih partnerjev za izvedbo naročila ter prevzem neomejene solidarne odgovornosti vseh partnerjev v skupni ponudbi do naročnika za izvedbo pogodbenih del«*.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je kandidat JV Özaltin v prijavo predložil dokument *»Izjava o skupnem nastopu«*, s katerim so se partnerji dogovorili, da *»partnerji v razmerju do naročnika prevzemajo posamično in skupno neomejeno odgovornost in nerazdelno odgovornost [...] za izvedbo javnega naročila«*. Omenjeni dokument, kar med strankama ni sporno, ne vsebuje vsebinske delitve nalog oz. del, ki so predmet javnega naročila, med partnerji.

Ugotoviti gre, da vlagatelj očitke v tem delu gradi na stališču, da je naročnik z zahtevo *»zlasti odgovornost posameznih partnerjev za izvedbo naročila«* zahteval predstavitev razdelitve del (ki so predmet javnega naročila) med partnerji, čemur kandidat JV Özaltin in naročnik nasprotujeta.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je zahteva glede opredelitve *»odgovornosti posameznih partnerjev za izvedbo naročila«* oblikovana vsebinsko ohlapno in nedoločno, saj iz nje ni razvidno (še manj pa je jasno, natančno in nedvoumno razvidno), kaj naj bi bila vsebina odgovornosti posameznega partnerja za izvedbo naročila, upošteva, da je naročnik v točki 4.2 Navodil jasno, natančno in nedvoumno zahteval, da v primeru skupne prijave partnerji prevzamejo solidarno odgovornost za izvedbo naročila. Iz sporne zahteve ni mogoče (jasno, natančno in nedvoumno)

razbrati, o čem naj bi se partnerji dogovorili in kaj naj bi bila vsebina dogovora, da bi kandidati lahko izpolnili to zahtevo. Ob tako vsebinsko ohlapni in nedoločni zahtevi gre pritrditi naročniku, da je zahtevo glede opredelitve *»odgovornosti posameznih partnerjev za izvedbo naročila«* mogoče brati (in razlagati) skupaj z zahtevo glede *»prevzema neomejene solidarne odgovornosti vseh partnerjev v skupni ponudbi do naročnika za izvedbo pogodbenih del«* in da iz te enotne določbe izhaja naročnikova zahteva glede prevzema solidarne odgovornosti partnerjev do naročnika. Da je v tem smislu razumel sporno zahtevo tudi kandidat JV Ōzaltin, je razvidno iz njegove vloge z dne 23. 7. 2025, ko navaja, da naročnik ni določil, kako bi se morala odgovornost posameznih partnerjev za izvedbo naročila vsebinsko razlikovati od neomejene solidarne odgovornosti (vseh) partnerjev za izvedbo naročila in da je sporno zahtevo izpolnil z navedbo, da partnerji, poleg skupne neomejene solidarne in nerazdelne odgovornosti, prevzemajo tudi posamično odgovornost za izvedbo naročila.

Iz zahteve, da skupina partnerjev opredeli *»odgovornosti posameznih partnerjev za izvedbo naročila«*, določene v točki 4.2 Navodil, po presoji Državne revizijske komisije ne izhaja naročnikova zahteva, da skupni partnerji predstavijo medsebojno razdelitev del, kot to zatrjuje vlagatelj. Navedenega ne spreminjajo vlagateljeve navedbe, da pojem odgovornosti posameznih partnerjev za izvedbo naročila v kontekstu javno naročniških projektov neločljivo vključuje opredelitev nalog in del, ki jih bo izvedel posamezni partner, saj za takšno stališče ni podlage niti v določbah dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila niti v predpisih s področja javnega naročanja. Prav tako ni najti podlage za stališče vlagatelja, da *»pojem odgovornost [...] inherentno vezan na določeno vsebino, in sicer na konkretna dela in naloge«*, kar potrjuje že naročnikova zahteva, da partnerji prevzamejo solidarno odgovornost za izvedbo del – ta odgovornost ni vezana na konkretna dela in naloge.

Navedenega ne spreminja vlagateljevo sklicevanje na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-165/2020. V omenjeni zadevi je namreč takratni naročnik zahteval, da skupni ponudniki v pravnem aktu o skupni izvedbi naročila natančno opredelijo *naloge* in odgovornosti posameznih gospodarskih subjektov za izvedbo javnega naročila. V obravnavanem primeru pa naročnik ni zahteval, da gospodarski subjekti opredelijo naloge (posameznih gospodarskih subjektov za izvedbo javnega naročila), ampak je zahteval le, da opredelijo odgovornosti posameznih gospodarskih partnerjev. Prav tako vlagatelj ne more uspeti s sklicevanjem na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-165/2021, saj se omenjena zadeva ne nanaša na izpolnjevanje zahteve glede opredelitve razdelitve del med partnerji, pač pa na izpolnjevanje zahteve glede prevzema solidarne obveznosti partnerjev.

V obravnavanem primeru iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne izhaja jasna, natančna in nedvoumna zahteva naročnika, da kandidati v primeru skupne prijave predstavijo razdelitev del med partnerji, česar tudi obširne navedbe vlagatelja po pomenu in pomembnosti predstavitve podatka o razdelitvi del med partnerji ter sklicevanje na izključitveni razlog iz točke č) šestega odstavka 75. člena ZJN-3 ne morejo spremeniti.

Ker naročnik, upošteva 6. in 7. člen ZJN-3 ter drugi odstavek 67. člena ZJN-3, pri pregledu ponudb oz. prijav upošteva tiste zahteve, ki so bile navedene v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, in sicer na način, kot so bile zapisane, in ker naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni jasno, natančno in nedvoumno oblikoval zahteve, vezane na predstavitev razdelitve del med partnerji, naročniku ni mogoče očitati kršitev določb ZJN-3 in določb lastne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ko je prijavo kandidata JV Ōzaltin, kljub odsotnosti vsebinske razdelitve del med partnerji, štel za skladno z zahtevami. Upošteva, da iz naročnikovih navedb izhaja, da je pri pregledu prijave kandidata JV Ōzaltin sporno zahtevo razlagal na način, da se ta nanaša na prevzem solidarne odgovornosti partnerjev do naročnika, gre še dodati, da naročniku tudi ni mogoče očitati kršitev, ko je pri pregledu prijave kandidata JV

Özaltin štel, da je ta z navedbo o solidarni odgovornosti izpolnil sporno zahtevo, saj gre ugotoviti, da je z navedbo o solidarni odgovornosti mogoče izpolniti sporno zahtevo v mejah, ki jo razlaga sporne, vsebinsko ohlapne in nedoločne zahteve še dopušča.

Državna revizijska komisija še dodaja, da v kolikor vlagatelj z navedbami, da naročnik brez razdelitve del med partnerji ne more preveriti, ali obstoji izključitveni razlog iz točke č) šestega odstavka 75. člena ZJN-3, naročniku očita kršitve pri pregledu prijave kandidata JV Özaltin v delu, ki se nanaša na izključitveni razlog iz točke č) šestega odstavka 75. člena ZJN-3, da so takšne navedbe vlagatelja, ob smiselni uporabi šestega odstavka 29. člena ZPVPJN, prepozne in se Državna revizijska komisija do njih ni vsebinsko opredeljevala. Vlagatelj je namreč te navedbe podal šele v vlogi z dne 5. 8. 2025 (s katero se je opredelil do naročnikovih navedb do dopolnitve zahtevka za revizijo), ne da bi pri tem navajal (in dokazal), da teh očitkov brez svoje krivde ni mogel navesti že v dopolnitvi zahtevka za revizijo.

Upošteva je navedeno je Državna revizijska komisija navedbe vlagatelja, vezane na umanjkanje predstavitve razdelitve del med partnerji v prijavi kandidata JV Özaltin, zavrnila kot neutemeljene.

2. Glede prijave kandidata JV CP Ptuj

Vlagatelj zatrjuje, da kandidat JV CP Ptuj ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno, da je bil izveden predor v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m, kot je to zahteval naročnik.

Kot že pojasnjeno, naročnik je v točki 3.2 d1) Navodil zahteval, da kandidati izkažejo izvedbo izkopa predora ali pokritega vkopa v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m. Kot dokazilo o izpolnjevanju tega pogoja za sodelovanje je naročnik zahteval predložitev potrjenega referenčnega potrdila, ki ga je vnaprej pripravil naročnik in v katerem je naročnik predvidel tudi predstavitev podatka o »*neprekinjeni dolžini*« predora. Ob tem je naročnik pojasnil, da če potrdilo ne bo izdano na obrazcu naročnika, mora vsebina potrdila vsebovati vse podatke, kot so opredeljeni v vnaprej pripravljenem obrazcu.

Državna revizijska komisija ugotavlja, kar med strankama tudi ni sporno, da se je kandidat JV CP Ptuj v izkaz izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, skliceval na referenčni projekt »*Gradnja predora Žaba*« in da je v referenčnem potrdilu navedena dolžina glavne cevi in servisne cevi, vendar za nobeno izmed njiju ni izrecno navedeno, da je v »*neprekinjeni dolžini*«.

Upošteva je navedeno in upošteva je, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval tudi navedbo podatka o »*neprekinjeni dolžini*« izvedenega predora, ki je eden izmed kriterijev referenčne zahteve, gre ugotoviti, da prijava kandidata JV CP Ptuj v tem delu vsebuje pomanjkljivost.

Državna revizijska komisija pritruje naročniku, da je umanjkanje izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Žaba v referenčnem potrdilu mogoče opredeliti kot ne bistveno napako prijave, ki jo lahko naročnik (skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena ZJN-3) spregleda. Pritrditi gre namreč naročniku, da je lahko na podlagi drugih podatkov v referenčnem potrdilu in ob logičnem sklepanju zaključil, da je predor Žaba v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m in da je posledično izpolnjena sporna zahteva. Smiselne in logične so navedbe naročnika, da pojem »*cev predora*« predstavlja neprekinjen element predora in da posledično navedba dolžine cevi predora pomeni tudi neprekinjeno dolžino te cevi oz. neprekinjeno dolžino predora. To v konkretnem primeru, ko iz referenčnega potrdila izhaja, da glavna cev predora znaša 975 m, pomeni, da je predor Žaba v neprekinjeni dolžini 975 m. Posledično gre ugotoviti, da iz prijave kandidata JV CP Ptuj (kljub umanjkanju izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Žaba) izhaja, da je

vodilni partner Euro-Asfalt, d.o.o., izvedel izkop predora v neprekinjeni dolžini več kot 300 m, kot je to zahteval naročnik. Upošteva se navedeno gre ugotoviti, da vlagatelj ni izkazal naročnikovih kršitev, ko je kljub umanjkanju izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Žaba v prijavi kandidata JV CP Ptuj, zaključil, da je kandidat JV CP Ptuj v tem delu izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil.

Upošteva se navedeno in upošteva se, da vlagatelj v zahtevku za revizijo zgolj zatrjuje, da naročnik zaradi manjkajočega podatka v referenčnem potrdilu ni mogel zaključiti, da kandidat JV CP Ptuj izpolnjuje zahtevo, določeno v točki 3.2 d1) Navodil), medtem ko ne zatrjuje, da predor, na katerega se sklicuje kandidat, ni v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m, je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila dokazni predlog kandidata JV CP Ptuj z vpogledom v projektno dokumentacijo za predor Žaba, s katerim želi omenjeni kandidat dokazati zatrjevano dejstvo, da je predor Žaba v neprekinjeni dolžini več kot 300 m. Iz istega razloga je Državna revizijska komisija zavrnila dokazni predlog naročnika z vpogledom v videoposnetek, objavljen na spletni strani <https://www.siroki.com/neum-tunel-hutovo-zaba/>, s katerim želi naročnik dokazati zatrjevano dejstvo, da predor Žaba ni prekinjen.

3. Glede prijave kandidata JV Kolektor

Vlagatelj zatrjuje, da kandidat JV Kolektor ni izkazal izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 f4) Navodil, ker iz predloženega referenčnega potrdila ni razvidno, da je bil izveden predor v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m, prav tako iz referenčnega potrdila ni razviden podatek o prečnem prerezu izkopnega profila predora.

Kot že pojasnjeno, naročnik je v točki 3.2 f4) Navodil zahteval, da kandidati imenujejo strokovnjaka za pokriti vkop, ki ima vsaj eno referenco pri izvedbi izkopa predora ali pokritega vkopa v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m, pri čemer mora biti prečni prerez izkopnega profila predora ali notranji prečni prerez pokritega vkopa večji od 60 m². Kot dokazilo o izpolnjevanju tega pogoja za sodelovanje je naročnik (med drugim) zahteval predložitev potrjenega referenčnega potrdila, ki ga je vnaprej pripravil naročnik in v katerem je naročnik predvidel tudi predstavitev podatka o »*neprekinjeni dolžini*« izkopa in podatka o prečnem prerezu izkopnega profila predora. Ob tem je naročnik pojasnil, da če potrdilo ne bo izdano na obrazcu naročnika, mora vsebina potrdila vsebovati vse podatke, kot so opredeljeni v vnaprej pripravljenem obrazcu.

Na podlagi vpogleda v prijavo kandidata JV Kolektor gre ugotoviti, da je kandidat JV Kolektor z namenom izpolnjevanja navedene zahteve predložil izpolnjen, s strani referenčnega naročnika nepodpisan, vnaprej pripravljen obrazec »*Potrdilo o referenčnem delu za strokovnjaka za pokriti vkop*« in s strani referenčnega naročnika potrjeno referenčno potrdilo (dokument »*Potrdilo o referenčnem delu za odgovornega vodjo del*«), iz katerega izhaja, da je nominirani strokovnjak sodeloval pri izgradnji predora Vijenac.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je v referenčnem potrdilu, ki ga je potrdil referenčni naročnik, navedena dolžina leve cevi, in sicer 2.949 m, in dolžina desne cevi, in sicer 2.914 m, poleg tega je navedena dolžina podzemne gradnje, in sicer leva cev 2.854 m in desna cev 2.834 m, vendar za nobeno izmed njih ni izrecno navedeno, da je v »*neprekinjeni dolžini*«. Upošteva se navedeno in upošteva se, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval tudi navedbo podatka o »*neprekinjeni dolžini*« izvedenega predora, ki je eden izmed kriterijev referenčne zahteve, gre ugotoviti, da prijava kandidata JV Kolektor v tem delu vsebuje pomanjkljivost.

Državna revizijska komisija pritruje naročniku, da je umanjkanje izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Vijenac v referenčnem potrdilu mogoče opredeliti kot nebistveno napako prijave,

ki jo lahko naročnik (skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena ZJN-3) spregleda. Pritrditi gre namreč naročniku, da je lahko na podlagi drugih podatkov v referenčnem potrdilu in ob logičnem sklepanju zaključil, da je predor Vijenac v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m in da je posledično izpolnjena sporna zahteva. Smiselne in logične so navedbe naročnika, da pojem »cev predora« predstavlja neprekinjen element predora in da posledično navedba dolžine cevi predora pomeni tudi neprekinjeno dolžino te cevi oz. neprekinjeno dolžino predora. To v konkretnem primeru, ko iz referenčnega potrdila izhaja, da leva cev predora Vijenac znaša 2.949 m in da desna cev tega predora znaša 2.914 m, pomeni, da je predor Vijenac v neprekinjeni dolžini 2.949 m oz. 2.914 m. Posledično gre ugotoviti, da iz prijave kandidata JV Kolektor (kljub umanjkanju izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Vijenac) izhaja, da je nominirani strokovnjak sodeloval pri izvedbi izkopa predora v neprekinjeni dolžini več kot 300 m, kot je to zahteval naročnik. Upošteva se navedeno gre ugotoviti, da vlagatelj ni izkazal naročnikovih kršitev, ko je kljub umanjkanju izrecne navedbe o »*neprekinjeni dolžini*« predora Vijenac v prijavi kandidata JV Kolektor, zaključil, da je kandidat JV Kolektor v tem delu izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil.

Državna revizijska komisija ne more pritrditi navedbam vlagatelja, da je zahtevan podatek o prečnem prerezu izkopnega profila predora (in sicer 92 m²) razviden le iz obrazca, ki ga je izpolnil kandidat JV Kolektor in ga referenčni naročnik ni podpisal. Državna revizijska komisija namreč ugotavlja, da je v referenčnem potrdilu, potrjenem s strani referenčnega naročnika, navedeno: »*Prečni prerez predora (linija teoretičnega izkopa + deformacijska toleranca): 92 m²*«. Po presoji Državne revizijske komisije iz izpostavljenega zapisa, ob hkratni odsotnosti vlagateljeve utemeljitve, zakaj pojma »*prečno prerez predora*« ni mogoče enačiti s pojmom »*prečni prerez izkopnega profila predora*«, izhaja potrditev referenčnega naročnika, da je nominirani strokovnjak sodeloval pri izgradnji predora Vijenac, s prečnim prerezom izkopnega profila 92 m², torej več kot 60 m², kot je zahteval naročnik.

Ker je mogoče tako podatek o neprekinjeni dolžini kot tudi podatek o prečnem prerezu izkopnega profila predora razbrati iz referenčnega potrdila, ki ga je potrdil referenčni naročnik, vlagatelj s sklicevanjem na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-020/2025, ne more uspeti. Omenjena zadeva se namreč nanaša na drugačno dejansko stanje, kot je podano v konkretni zadevi, saj je v omenjeni zadevi bilo ugotovljeno, da referenčni naročnik ni potrdil vseh zahtevanih podatkov, v konkretni zadevi pa je bilo ugotovljeno, da iz referenčnega potrdila, ki ga je potrdil referenčni naročnik, izhajata oba podatka, ki ju v zahtevku za revizijo izpostavlja vlagatelj.

Ker je torej naročnik že na podlagi prijave kandidata JV Kolektor smel zaključiti, da je bil v okviru priglašenega referenčnega projekta izveden izkop predora v neprekinjeni dolžini več kot 300 m in da prečni prerez izkopnega profila predora znaša več kot 60 m², se Državna revizijska komisija ni opredeljevala do navedb kandidata JV Kolektor in navedb naročnika, da naročnik na podlagi drugega postopka javnega naročanja razpolaga z referenčnim potrdilom, potrjenim s strani referenčnega naročnika, v katerem je (izrecno) navedena »*neprekinjena dolžina*« predora »*prečni prerez izkopnega profila*«, s tem povezana dokazna predloga kandidata JV Kolektor (in sicer vpogled v Odločitev o priznanju sposobnosti z dne 15. 6. 2022 in referenčno potrdilo gospodarskega subjekta, ki je izvedel omenjeni predor) pa je zavrnila kot nepotrebna. Iz istega razloga je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila dokazni predlog naročnika z vpogledom na spletno stran Google Maps, s katerim želi naročnik dokazati zatrevano dejstvo, da predor Vijenac ni prekinjen.

Upošteva se navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev pri pregledu prijave kandidata JV Kolektor.

4. Glede prijave kandidata JV VOC Celje

Vlagatelj v zahtevku za revizijo še zatrjuje, da iz prijave kandidata JV VOC Celje ni jasno razvidno, pri katerem subjektu sta zaposlena strokovnjak za premostitvene objekte in strokovnjak za pokriti vkop. Če omenjena strokovnjaka nista zaposlena pri enem izmed partnerjev, kandidat JV VOC Celje ne izpolnjuje pogojev za sodelovanje.

Kot že pojasnjeno, naročnik je v točki 3.2 f) Navodil zahteval, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške vire za izvedbo naročila. Naročnik je dopustil, da se kandidati v zvezi z zahtevanimi strokovnjaki sklicujejo na zmogljivost drugih subjektov, ob tem pa je izrecno pojasnil, da mora tak subjekt v prijavi nastopati kot partner ali kot podizvajalec (točka 3.3 Navodil). Naročnik je zahteval predložitev izpolnjenega vnaprej pripravljenega obrazca »*Seznam kadrov*«, ki vsebuje tudi rubriko »*zaposlen pri ponudniku DA/NE + navesti, kje je zaposlen*«.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da v prijavi kandidata JV VOC Celje nastopa subjekt VOC Celje, d.o.o., kot vodilni partner, in subjekt Hering, d.o.o., kot partner. V obrazcu »*Seznam kadrov*«, ki se nahaja v prijavi kandidata JV VOC Celje, je v rubriki »*zaposlen pri ponudniku DA/NE + navesti, kje je zaposlen*« za imenovanega strokovnjaka za premostitvene objekte navedeno »*NE Hering, d.d. Glavna podružnica Ploče*«, za strokovnjaka za pokriti vkop pa »*NE Hering, d.d.*«.

Pritrditi gre smiselnim navedbam vlagatelja, da navedbe v izpostavljenem delu obrazca »*Seznam kadrov*« niso medsebojno skladne. Iz navedbe »*Ne*« izhaja, da strokovnjak za premostitvene objekte ni zaposlen pri kandidatu, hkrati pa iz navedbe, da je strokovnjak za premostitvene objekte zaposlen pri Hering, d.d., Glavna podružnica Ploče (upoštevaje, da v prijavi kot partner nastopa Hering, d.d., da podružnica ni samostojna oseba in da podružnica nastopa v imenu in za račun matične družbe), izhaja, da je ta strokovnjak zaposlen pri kandidatu. Prav tako iz navedbe »*Ne*« izhaja, da strokovnjak za pokriti vkop ni zaposlen pri kandidatu, hkrati pa iz navedbe, da je strokovnjak za premostitvene objekte zaposlen pri Hering, d.d. (upoštevaje, da v prijavi kot partner nastopa Hering, d.d.), izhaja, da je ta strokovnjak za pokriti vkop zaposlen pri kandidatu.

V zvezi z navedbami vlagatelja, da ni jasno, v katerem delu se je kandidat JV VOC Celje zmotil (ali pri navedbi »*Ne*« ali pri navedbi delodajalca), Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik z zahtevo »*navesti kje je zaposlen*« zahteval poimensko predstavitev delodajalca nominiranega strokovnjaka, z zahtevo »*zaposlen pri ponudniku DA/NE*« pa je zahteval predstavitev tega podatka o delodajalcu strokovnjaka glede na subjekte, ki nastopajo v prijavi. Temeljni podatek je podatek o delodajalcu nominiranega strokovnjaka, medtem ko je navedba »*DA/NE*« odvisna (izpeljana) od tega temeljnega podatka in subjektov, ki nastopajo v prijavi. Upošteva se navedeno in upošteva se, da je kandidat JV VOC Celje navedel delodajalca nominiranih strokovnjakov, ki je temeljni podatek, iz katerega je izpeljana navedba »*DA/NE*«, je po presoji Državne revizijske komisije treba ugotoviti, da je kandidat JV VOC Celje navedel pravičnega delodajalca nominiranih strokovnjakov, zmotil se je pa pri vpisu podatka »*Ne*« oz. opredelitvi podatka o delodajalcu strokovnjaka glede na subjekte, ki nastopajo v prijavi. Navedeno smiselno zatrjuje tudi kandidat JV VOC Celje v vlogi z dne 26. 5. 2025, ko pojasnjuje, da je z navedbo »*Ne*« v obrazcu »*Seznam kadrov*« zgolj pojasnil, da nominirana kadra nista zaposlena pri vodilnemu partnerju VOC Celje, pač pa sta zaposlena pri partnerju Hering, d.d.

Upošteva se navedeno gre ugotoviti, da iz prijave kandidata JV VOC Celje, kljub medsebojno neskladnim navedbam v delu obrazca »*Seznam kadrov*«, izhaja, da sta strokovnjak za premostitvene objekte in strokovnjak za pokriti vkop zaposlena pri kandidatu (oz. »*ponudniku*«), in sicer pri partnerju Hering, d.d. Pritrditi gre zato naročniku, da je zapis »*Ne*« v obrazcu »*Seznam kadrov*« (torej, da omenjena strokovnjaka nista zaposlena pri kandidatu) mogoče opredeliti kot

očitno napako v smislu zadnje povedi petega odstavka 89. člena ZJN-3, ki jo lahko naročnik spregleda, saj je lahko naročnik, upošteva, da iz prijave kandidata JV VOC Celje izhaja, da sta nominirana strokovnjaka zaposlena pri Hering, d.d., in da Hering, d.d., nastopa v prijavi kot partner, pravilen podatek (tj. »da«) znan. Ker kandidat JV VOC Celje v prijavi zahtevo v zvezi s strokovnjakom za premostitvene objekte in zahtevo v zvezi s strokovnjakom za pokriti vkop izkazuje z lastnimi zmogljivostmi (tj. s kadrom, ki je zaposlen pri partnerju), gre kot neutemeljene zavrniti navedbe vlagatelja, da bi moral kandidat JV VOC Celje sporna strokovnjaka oz. njuna delodajalca imenovati kot podizvajalca.

Upošteva navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev pri pregledu prijave kandidata JV VOC Celje.

5. Sklepno

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev pri pregledu prijav ostalih kandidatov s priznano sposobnostjo, zato je, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevek za revizijo v delu, v katerem o njem še ni bilo odločeno s sklepom Državne revizijske komisije, št. 018-062/2025-24 z dne 7. 7. 2025, kot neutemeljenega zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj uveljavlja tudi povračilo stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Odločitev o stroških postopka pravnega varstva je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo (glej tretji oziroma četrti odstavek 70. člena ZPVPJN).

Vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel doseči razveljavitve odločitve o priznanju sposobnosti, uspel pa je izkazati naročnikovo kršitev pravice do vpogleda, zato je relevanten tudi deveti odstavek 70. člena ZPVPJN, ki določa, da če Državna revizijska komisija ugotovi, da je naročnik sicer kršil vlagateljevo pravico do vpogleda v dokumentacijo, da pa je zahtevek za revizijo po opravljenem vpogledu kljub dopolnitvi neutemeljen, lahko glede na okoliščine posameznega primera odloči, da morata naročnik ali izbrani ponudnik ali oba vlagatelju povrniti del ali celotne potrebne stroške predrevizijskega ali revizijskega postopka (deveti odstavek 70. člena ZPVPJN).

Ker je vlagatelj po dopolnitvi zahtevka za revizijo uveljavljal skupno 11 kršitev, ki naj bi jih storil naročnik v postopku javnega naročanja, uspel pa je zgolj z očitki glede kršitve pravice do vpogleda, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj uspel s sorazmerno majhnim delom. Državna revizijska komisija je zato, upoštevajoč tretji in deveti odstavek 70. člena ZPVPJN, zavrnila zahtevo vlagatelja za povrnitev stroškov.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Igor Luzar, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj,
- pooblaščenec vlagatelja,
- kandidati s priznano sposobnostjo,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.